

Олег Проців,
консультант програми «ENPI East FLEG II» кандидат наук з державного управління;
Дмитро Карабчук, к.с.-г.н.,
координатор заходів проекту «ENPI East FLEG II» від WWF в Україні

Вплив програми FLEG-II на розвиток мисливської галузі України

Проблеми, пов'язані з незаконними лісозаготівлями, неефективним веденням мисливського господарства, тіньовим оборотом лісопродукції й корупцією в лісовому секторі, характерні для багатьох країн світу. Для їх вирішення необхідна координація роботи органів державної влади всіх країн світу. Тож у травні 2004 року на IV сесії Форуму ООН щодо лісів було вирішено організувати Міністерську конференцію з проблем правозастосування й управління в лісовому секторі країн Європи й Північної Азії (ENA FLEG), FLEG – Forest Law Enforcement and Governance (Правозастосування й управління в лісовому секторі) (примітка – О.П.).

Перший етап програми в Україні закінчився у 2012 році. Питання організації ведення мисливського господарства були включені до проекту «ENPI East FLEG II» на другому етапі, що розпочався у 2014 році. Безпосереднім виконавцем проекту у частині мисливського господарства є WWF в Україні. Контроль за проектом здійснює Світовий банк, а фінансову підтримку – Європейський Союз.

Для досягнення мети було заплановане дослідження національної моделі мисливства та розробка законодавчих актів для покращення ситуації в галузі. Серед поставлених завдань слід виокремити оцінку практики правозастосування та ефективності ведення мисливського господарства в Україні; аналіз законодавчої бази мисливського господарства країн Європейського Союзу; підготовка пропозицій для покращення управління мисливською галуззю на основі кращого досвіду країн Європейського Союзу.

У якості провідних експертів до реалізації проекту було залучено спеціаліста відділу мисливського господарства Івано-Франківського обласного управління лісового та мисливського господарства Олега Проціва та Миколу Мироненка, а також начальника відділу мисливського господарства Івана Шеремета й спеціалістів відділу мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів, начальника відділу мисливського господарства Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства Василя Бурмаса, старшого наукового співробітника Інституту екології Карпат НАН України Андрія-Тараса Башти, керівника Регіонального молодіжного екологічного об'єднання "Екосфера" Оксани Станкевич-Волосянчук, доцента кафедри лісівництва Національного

лісотехнічного університету України Івана Делегана, заступника головного редактора часопису «Лісовий та мисливський журнал» Романа Новікова, заступника кафедри мисливствознавства та іхтіології Запорізького національного університету Володимира Вовченка, завідуючого сектором мисливствознавства ДП «СФ УкрНДІЛГА», Ігора Шейгаса, наукового співробітника ДП «ПФ УкрНДІЛГА» Ігора Гулика, завідуючого сектором мисливського господарства та охорони праці Миколаївського обласного управління лісового та мисливського господарства Генадія Бойка та багатьох інших.

Кульмінаційною подією першого року реалізації проекту став Круглий стіл на тему «Розробка пропозицій щодо покращення функціонування мисливського господарства в Україні у відповідності із принципами сталого управління природними ресурсами», що відбувся 26 червня 2014 року у НЛТУ України. Під час зустрічі з актуальними доповідями виступило 19 учасників. Одностайно було відмічено, що за роки незалежності України галузь мисливського господарства працює збитково, зменшується площа мисливських угідь, не використовуються ліміти добування копитних видів мисливських тварин, а їх добування складає у 100–200 разів менше, ніж у країнах Європейського Союзу.

Учасники круглого столу досягли узгодженої позиції щодо причин неефективного ведення мисливського господарства, серед яких: проблеми надання у користування мисливських угідь, несприятливі умови ведення мисливського господарства, недосконалі правила полювання, відсутність механізму відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами та нечіткість повноважень осіб на здійснення охорони мисливських угідь, переслідування порушників правил полювання. На основі виявлених актуальних проблем у галузі мисливського господарства сформовано заключний звіт, в якому викладені пропозиції та шляхи реалізації для покращення функціонування мисливського господарства в Україні у відповідності з принципами сталого управління природними ресурсами.

Для практичної реалізації напрацьованих проектом за перший рік пропозицій координаторами програми від WWF в Україні направлено відповідний звіт «Аналіз законодавчої бази мисливського господарства України та розробка покращених пропозицій» до органів державної влади – Держлісагентство України, Міністерство аграрної політики та продовольства України та опубліковано на сайті програми й інших профільних інформаційних майданчиках.

Під час другого року виконання проекту постало завдання – провести аналіз законодавчої бази і практики ведення мисливського господарства деяких країн Європейського Союзу. Учасники проекту мали змогу відвідати мисливські господарства та державні дирекції лісів Польщі, Словаччини, Угорщини (10-14 березня 2015 року). Для обговорення закордонного та вітчизняного історичного досвіду, формування пропозицій

щодо покращення моделі функціонування мисливського господарства України 13 травня 2015 року у приміщенні Національного лісотехнічного університету України був організований відповідний семінар. Більше про ці заходи за посиланням [1].

За результатами роботи для працівників органу державної влади, що відповідає за формування і реалізацію державної політики в галузі мисливського господарства та інших зацікавлених сторін підготовлено звіт де проаналізовано законодавчу базу і практики ведення мисливського господарства деяких країн Європейського Союзу (опубліковано українською й англійською мовами за посиланням [2]).

Для напрацювання пропозицій щодо вдосконалення моделі функціонування мисливського господарства в Україні учасники зібрались 7 липня 2015 року в «Укрцентркадриліс». На комунікаційному заході концептуально були окреслені стратегічні напрями реформування мисливської галузі дедалініше див за посиланням [3].

Консультанти проекту доопрацювали зауваження учасників круглого столу та сформували звіт «Проект моделі реформування і розвитку мисливського господарства України», який у грудні 2015 року направлено організаторам проекту (доступний за посиланням [4]).

Реалізація проекту FLEG в Україні дає можливість об'єднати науковців, працівників галузі, громадських активістів екологічного спрямування для напрацювання пропозицій щодо реформування державного управління галуззю мисливства. На жаль, не завжди вдається побороти меркантильні інтереси окремих політиків, працівників вищого ешелону галузі та й керівників підприємств, які заважають втіленню напрацьованих проектом пропозицій. У звіті експертів Світового банку програми «Правозастосування й управління в лісовому секторі країн Східного регіону дії Європейського інструменту сусідства й партнерства (ЄІСП) FLEG -II» щодо процесу підготовки та стану реформування лісового сектору від 23 грудня 2015 року вказано, що проведений ними аналіз виконання Коаліційної угоди показав повний провал реформування галузі лісового господарства. Аналогічну позицію займають й також профспілкові лідери, незалежні експерти, екологи, ветерани галузі, деревообробники, вчені. Але все ж, важливий висновок експертів проекту полягає в тому, що він може чітко вказати на відповідальних за гальмування реформ у галузі, тобто, «розробка стратегічних документів розвитку лісового сектору демонструє відсутність зацікавленості державних органів влади в тому, щоб реформа здійснювалась в інтересах держави та суспільства в цілому» [5]. Крім того, учасники Круглого столу з питань реформування лісового сектору України, який відбувся 17 грудня 2015 року у представництві Світового банку (м. Київ), висловили занепокоєння тим, що концепція

здійснення реформи лісового сектору залишається недоступною для професійного аналізу, незрозумілою лісівникам, експертній спільноті та громадськості, а процес її підготовки є непрозорим [6].

У заяві від 10.02.2016 року Крістін Лагард, директора-розпорядника МВФ, який є ключовим кредитором України йдеться про стурбованість наших партнерів розвитком ситуації в Україні, а також через ослаблення реформи державного управління і відсутність ефективної боротьби з корупцією. На її думку, Україна ризикує повторити минулий досвід згортання реформ [7]. При прийнятті зважених рішень міжнародні організації аналізують інформацію з різних джерел – як офіційних – уряду України, так і міжнародних аналітичних організацій, які підтримуються Європейським Союзом в Україні для розвитку громадянського суспільства.

Підсумовуючи викладене, слід відзначити позитивний вплив проекту ФЛЕГ на лісову галузь у частині напрацювання підходів та методології управління. Залучені кваліфіковані експерти виявили низку негативних чинників, які гальмують сталий розвиток галузі. Крім того, учасники проекту розробили низку слушних пропозицій для покращення державного управління лісовою галуззю, які однак органи виконавчої влади не використовують на практиці.

Наступним проектним завданням передбачається підготовка пропозицій щодо змін національного законодавства у частині організації, управління і ведення мисливського господарства з метою створення передумов для збільшення й раціонального використання мисливської фауни, покращення організації й управління мисливською галуззю країни, посилення боротьби з браконьєрством. Робота триває, слідкуйте за публікаціями на сайті програми «ENPI East FLEG II» [8] - національний сайт українською мовою, - регіональний сайт англійською [9], а також на сайті WWF в Україні [10].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закордонний досвід та розвиток мисливського господарства в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://wwf.panda.org/wwf_news/?247172/roundtablehunting.
2. Analysis of legislation and practice of hunting in some EU countries [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.enpi-fleg.org/docs/analysis-of-legislation-and-practice-of-hunting-in-some-eu-countries/>
3. Мисливському господарству України – реформування! [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://wwf.panda.org/wwf_news/?249210/Reformation-of-hunting-area.
4. Проект моделі реформування і розвитку мисливського господарства України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.fleg.org.ua/docs/1274>.
5. Висновки експертів Світового банку програми «Правозастосування й управління в лісовому секторі країн Східного регіону дії Європейського інструменту сусідства й партнерства (ЄІСП) FLEG -II», щодо процесу підготовки та стану реформування лісового сектору [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.fleg.org.ua/docs/1250>

6. FLEG II сприяє Україні у проведенні інституційних реформ лісового сектору [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.fleg.org.ua/news/1249>
7. МВФ о продолжении сотрудничества с Украиной: нужны реформы и борьба с коррупцией: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://economics.unian.net/finance/1260718-mvf-dopuskaet-prekraschenie-sotrudnichestva-s-ukrainoy-zayavlenie.html>
8. Програма «Правозастосування й управління в лісовому секторі країн східного регіону дії європейського інструменту сусідства та партнерства» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.fleg.org.ua>
9. European Neighborhood and Partnership Instrument East Countries Forest Law Enforcement and Governance II Program (ENPI East Countries FLEG II Program) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.enpi-fleg.org>
10. Новини WWF [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://wwf.panda.org/uk/news_ukr/wwf_news_ukr/.

Проців О.Р., Карабчук Д.Ю. Вплив програми FLEG-II на розвиток мисливської галузі України [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (15 квітня 2016 р., м. Львів) / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2016. — С. 196-199. — ISBN 978-617-644-031-4.

